

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2321200361
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2321200361.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobkyne: Mgr. R. B., narodená X. L. XXXX, trvalý pobyt X. XX, zastúpenej advokátom: JUDr. Marcel Ružarovský, A. Žarnova 11C, Trnava, proti žalovanej: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 400,- eur, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 27. septembra 2021 č. k. 35Csp/12/2021-111, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 400,- eur (I.) a náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením (II.). Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 3 ods. 5, § 4 ods. 8 ZoOS (zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov), § 100 ods. 1, § 101 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil, že žalobkyňa si úspešne uplatnila porušenie svojho práva, priznaním bezdôvodného obohatenia voči žalovanej vo výške 1.441,68 eur s úrokom z omeškania (právoplatným rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 28Csp/37/2019-109 zo dňa 22. októbra 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 9CoCsp/55/2020-165 zo dňa 10. novembra 2020), v dôsledku absencie obligatórnej obsahovej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi stranami konania (termín konečnej splatnosti úveru podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ďalej len „ZoSÚ“), majúcej za následok sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Bol tým naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva, umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovanej právo na primerané finančné zadostučinenie, ktorého účelom je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ďalej len NS SR sp. zn. 6Cdo/389/2015 žiadna iná podmienka sa nevyžaduje. Náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú v ZoSÚ špecifikované práve za účelom ochrany spotrebiteľa, aby mu poskytli komplexnú informáciu o podstatných podmienkach zmluvného vzťahu, do ktorého spotrebiteľ ako slabšia strana vstupuje. Ich nedodržanie je práve s ohľadom na spotrebiteľský charakter vzťahu, potrebné považovať za porušenie povinnosti stanovenej osobitným zákonom. Nárok na primerané finančné zadostučinenie vzniká spotrebiteľovi až právoplatnosťou rozhodnutia ktorým bolo porušenie

judikované a v tejto súvislosti bola vyhodnotená vznesená námietka premlčania ako nedôvodná (premlčacia doba začala plynúť až právoplatnosťou rozsudku odvolacieho súdu, teda Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9CoCsp/55/2020 zo dňa 11. novembra 2020, právoplatného 21. januára 2021, pričom žaloba bola podaná 21. januára 2021, teda pred uplynutím trojročnej premlčacej doby). Žalovaná napriek bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru inkasovala od žalobkyne plnenia, na ktoré nemala nárok vo výške 1.441,68 eur a na získanie tohto majetkového prospechu použila inštitút zrážok zo mzdy. Žalobkyňa bola v dôsledku uvedeného zásahu do majetkových práv nedôvodne vystavená stresu a stavu právnej neistoty. Pre odmietavý postoj žalovanej bola nútená iniciovať súdne konanie na obranu svojich práv. Tieto skutočnosti boli zohľadnené súdom prvej inštancie pri stanovení výšky finančného zadostučinenia, keďže pri jej určovaní sa prihliada tiež na intenzitu a časové trvanie závadného konania, ktoré trvalo v danom prípade od uzavretia zmluvy 17. marca 2015 do rozhodnutia súdu 10. novembra 2020, teda takmer 6 rokov. Poukaz žalovanej, že žalobkyňa v obdobných veciach iniciovala niekoľko súdnych konaní v rámci ktorých bola vystavená stresu a diskomfortu, súd prvej inštancie vyhodnotil spôsobom, že konanie žalobkyne bolo v tomto smere vnútené postupom žalovanej. Napriek opakovanému porušovaniu práv spotrebiteľa, vo viacerých prípadoch, žalovaná neakceptovala nároky na finančné zadostučinenie, v dôsledku čoho bola žalobkyňa nútená opakovane sa obrátiť na súd za účelom ich uplatnenia. Z dôvodu, že pri každom nároku začala samostatne plynúť premlčacia doba od právoplatnosti rozhodnutia, súd neakceptoval argument žalovanej, že žalobkyňa sa môže domáhať primeraného finančného zadostučinenia aj spoločnou žalobou. Suma 400,- eur tu predstavuje primeranú náhradu za vyváženie ujmy spôsobenej žalobkyňou konaním žalovanej, je satisfakciou za stav ktorý musela trpieť a sankciou spôsobilou odradiť žalovanú od ďalšieho protiprávneho konania (priznaná suma predstavuje takmer 30 % neoprávneného majetkového prospechu získaného žalovanou na úkor žalobkyne, ktorá zodpovedá aj aktuálnej rozhodovacej praxi súdov v obdobných prípadoch (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/140/2019, 25CoCsp/6/2021, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoCsp/57/2020). Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov) v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP. Žalobkyňu, ktorá mala vo veci plný úspech, vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v konaní neúspešnej. O výške náhrady trov konania mal rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalovaná navrhujúc jeho zmenu zamietnutím žaloby. Odvolanie odôvodnila výhradou nedostatočného vyporiadania sa s námietkou premlčania súdom prvej inštancie a nezdôvodnením odklonu od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, napriek čl. 2 ods. 2 v spojení s § 220 CSP. Záver súdu prvej inštancie, že nárok na primerané finančné zadostučinenie vzniká až právoplatnosťou rozhodnutia súdu o porušení práva spotrebiteľa nemá oporu v zákone a je v rozpore s rozhodnutím NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017, na ktoré sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukazuje. Z odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2012 vyplynul záver, že pre úspešné uplatnenie predmetného nároku zákon nevyžaduje aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobcovia preukazovali existenciu a výšku vzniknutej ujmy. Teda ani Najvyšší súd SR pri rozhodovaní nedospel k záveru, že predpokladom uplatňovania nároku na primerané finančné zadostučinenie je predchádzajúce súdne rozhodnutie a od jeho právoplatnosti má plynúť premlčacia lehota pre tento nárok. Za arbitrárny označila žalovaná záver súdu prvej inštancie o neakceptovaní jej tvrdenia, že žalobkyňa si mohla uplatňovať viaceré ňou tvrdené nároky jednou žalobou a nie viacerými žalobami, podávanými v blízkom časovom rozmedzí. Ak na jednej strane Civilný sporový poriadok upravuje a konkretizuje na viacerých miestach koncentráciu konania, princíp hospodárnosti, potom záver súdu o neakceptovaní tvrdenia žalovanej bez uvedenia skutkových a právnych dôvodov je záverom nepreskúmateľným. V odôvodnení rozsudku sa poukazuje na skutočnosť ako dlho mal údajne trvať závadný stav a pocit právnej neistoty žalobkyne. Rovnaké tvrdenia za rovnaké obdobia, k inému zmluvnému vzťahu, uvádza žalobkyňa aj v iných konaniach. Typovo a obsahovo rovnaké tvrdenia sú tak uplatňované duplicitne v rôznych konaniach, kde sa neuvádza nič konkrétne, čo by žalovaný nárok preukázalo. Súd nemôže opomenúť vysporiadať sa so všetkými skutočnosťami týkajúcimi sa posudzovanej otázky, aby odôvodnenie rozhodnutia nevedlo k oprávneným pochybnostiam. Žalovaná namietala aj primeranosť výšky finančného zadostučinenia 400,- eur. Viaceré okolnosti označené za podstatné pre rozhodnutie o výške nemajú oporu v dokazovaní alebo spojitosti s finančným zadostučinením (napr. v odôvodnení sa uvádza, že žalobkyňa musela iniciovať súdne konanie, čo pre ňu predstavovalo stresujúci faktor). Túto skutočnosť však nemal súd preukázanú žiadnym dôkazom. Nie je zrejme prečo žalobkyňa podala namiesto jednej žaloby v rovnakom čase tri (sp. zn. 17Csp/34/2019, 17Csp/37/2019 a 28Csp/37/2019 a ďalej v roku 2021 samostatne ďalšie

žaloby). Žalovaná namietala nesprávnu interpretáciu skutkových okolností, že sa chcela obohatiť napriek bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Tento záver bol vyslovený v roku 2019, všetky úhrady však boli vykonané pred vydaním rozsudku vo veci sp. zn. 28Csp/37/2019. Je preto zavádzajúce konštatovanie súdu prvej inštancie, že žalovaná postupovala spôsobom kedy chcela získať bezdôvodné obohatenie. Súd prvej inštancie tiež pomerovoval sumu zadostučinenia s výškou bezdôvodného obohatenia, ale neuviedol dôvod na základe ktorého sa má výška zadostučinenia určovať ako zlomok zo sumy bezdôvodného obohatenia. V rozhodnutí tak chýbali dôvody, pre ktoré suma primeraného finančného zadostučinenia bola priznaná vo výške 400,- eur.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Napadnuté súdne rozhodnutie je dostatočne odôvodnené, sledujúce prevládajúcu názorovú líniu všeobecných súdov. K náležitosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia žalobkyňa poukázala na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo/11/2010. Súd prvej inštancie sa správne vysporiadal i s námietkou premlčania, ktorá je nedôvodná. Na uvedený záver nemá vplyv označené rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/128/2017, z ktorého žalovaná vyseletovala len niektoré časti. Z označeného rozhodnutia NS SR vyplýva, že jediným predpokladom, ktorý zákonné ustanovenie vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom a osobitnými predpismi. V zmysle názoru žalovanej sa potom premlčujú nároky spotrebiteľa od okamihu uzavretia zmluvy, resp. od iného nešpecifikovaného okamihu, ktoré závery sú neprijateľné. Bez úspešného predchádzajúceho súdneho sporu, nemôže vzniknúť ani nárok na primerané finančné zadostučinenie a ak nárok neexistuje, nemôže sa premlčať. Žalobkyňa opísala časové súvislosti podávania jednotlivých žalôb. Je zrejmé, že všetky nároky jedinou žalobou uplatniť nemohla, pretože tieto vznikali postupne. Konanie sp. zn. 18Csp/203/2020 vychádza zo súdneho konania 17Csp/34/2019, pričom rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoCsp/16/2020 bol žalobcovi doručený 13. októbra 2020. Konanie sp. zn. 22Csp/7/2021 žalobkyňa iniciovala v nadväznosti na úspech v spore sp. zn. 17Csp/37/2019, pričom rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26CoCsp/45/2020 bol žalobkyni doručený až 12. januára 2021 (v tom čase vyššie uvedené súdne konanie sp. zn. 18Csp/203/2020 už prebiehalo). Konanie v danom spore žalobkyňa iniciovala v nadväznosti na úspech v spore sp. zn. 28Csp/37/2019, ktorý rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9CoCsp/55/2020 bol žalobkyni doručený až 20. januára 2021, teda v čase kedy konanie sp. zn. 18Csp/203/2020 prebiehalo takmer tri mesiace a konanie sp. zn. 22Csp/7/2021 bolo začaté 14. januára 2021 (teda pred tým ako vznikol nárok žalobcu uplatnený v tomto konaní). Žalovaná svoje tvrdenia o možnosti podať jednu žalobu bližšie nevysvetlila, nepreukázala, že podanie jednej žaloby bolo možné (žalobkyňa nemohla vedieť ako bude rozhodnuté o jej nárokoch a kedy jej budú doručené súdne rozhodnutia). Záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru bol daný tým, že žalovaná pri vyhotovení zmluvy o spotrebiteľskom úvere konala v rozpore so ZoSÚ. Fakt, že úver bol bezúročný a bez poplatkov z dôvodu porušenia zákona zo strany žalovanej, bol medzi stranami sporu nesporný, pričom vyplýval i z právoplatného rozhodnutia záväzného pre strany konania. Výška zadostučinenia závisela od úvahy súdu a prihliadané bolo na nasledovné okolnosti: konanie žalovanej v rozpore s dobrými mravmi, pretože na bezdôvodné obohacovanie využila dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá je v súdnej praxi vo vzťahu k spotrebiteľom spravidla zakazovaná, zásah do majetkových práv žalobkyne, keď od nej nad rámec požadovala sumu 1.441,68 eur, stres a neistota v dôsledku odmietavého postoja žalovanej, intenzita i časové trvanie závažného konania takmer šesť rokov, satisfakčná tiež sankčná funkcia, prax žalovanej, ktorá vo viacerých prípadoch neakceptovala nároky spotrebiteľov, výška neoprávneného majetkového prospechu na strane žalovanej, od ktorej sumy sa spravidla percentuálne alebo zlomkom odvíja výška primeraného finančného zadostučinenia. Veritelia vrátane žalovanej, by mali byť obozretní a poctiví pri vyhotovovaní zmluvy, aby táto bola v súlade so zákonom, pretože sa inak vystavujú hrozbe súdneho konania, prípadne iným administratívno-právnym sankciám. Nebyť prvotného nepoctivého zámeru, nemuselo by medzi zmluvnými stranami prebehnúť žiadne súdne konanie. Spotrebiteľia uplatňujú svoje nároky práve v dôsledku protiprávneho konania žalovanej.

4. Odvolací súd podľa § 34 CSP, po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

5. Podľa § 3 ods. 5 veta prvá a tretia ZoOS proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

6. V posudzovanej veci súd prvej inštancie dospel k správne právne záveru, priznaním primeraného finančného zadostučinenia vo výške 400,- eur, na základe správnych skutkových záverov a následného právneho posúdenia veci.

7. Účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie ZoOS vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétnej vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma nevyžaduje. Zákonodarcia pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ďalej len „NS SR“ sp. zn. 6Cdo/127/2017).

8. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že žalobkyňa ako spotrebiteľ úspešne uplatnila na súde porušenie svojich práv, keďže súdnym rozhodnutím žalobkyni ako spotrebiteľke bol priznaný konkrétny nárok z bezdôvodného obohatenia voči žalovanej ako poskytovateľovi úveru vo výške 1.441,68 eur s príslušenstvom, konštatujúc bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru v dôsledku absencie obligatórnej obsahovej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom reálne poskytnutý úver žalobkyni bol vo výške 1.350,- eur, keďže zo žalovanou tvrdenej sumy poskytnutého úveru vo výške 1.500,- eur bol odpočítaný poplatok za poskytnutie úveru. Jediný predpoklad, ktorý zákon pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia vyžaduje bol preto splnený. Bola preukázaná aj príčinná súvislosť medzi porušením povinností veriteľom a úspešným uplatnením práva spotrebiteľa na súde. Splnenie žiadnych ďalších podmienok nebolo potrebné. Odvolacia argumentácia žalovanej, týkajúca sa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017, nebola dôvodná. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 jediným zákonným predpokladom, ktorý zákon vyžaduje pre priznanie finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 ZoOS je, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva a účelom tohto finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva ako spotrebiteľa, ktorý je slabšou stranou v spotrebiteľskej zmluve, nie zaťažiť spotrebiteľa dôkazným bremenom v súvislosti s preukazovaním nároku na primerané finančné zadostučinenie vo vzťahu k akýmkoľvek ďalším predpokladom. Ak žalobca ako spotrebiteľ úspešne uplatnil na súde porušenie svojich práv, splnil tak predpoklad, ktorý zákon v ustanovení § 3 ods. 5 ZoOS vyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadostučinenie (odsek 18, 19 NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017).

9. V súlade s vyššie uvedeným právnym názorom NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 odôvodnil napadnuté rozhodnutie aj súd prvej inštancie v prejednávanej veci, keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nárok žalobkyne ako spotrebiteľke vznikol právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým bolo porušenie judikované.

10. Predpoklad úspešného uplatnenia práva spotrebiteľa mohol byť teda splnený až nadobudnutím právoplatnosti súdneho rozhodnutia dňa 21. januára 2021 (rozsudok Okresného súdu Galanta zo dňa 22. októbra 2019 č. k. 28Csp/37/2019-109 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 10. novembra 2020 č. k. 9CoCsp/55/2020-165), keďže do tohto časového momentu nebolo možné konštatovať úspešné uplatnenie práva (odvolací súd mohol rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť ale aj zmeniť podľa § 388 CSP a § 389 CSP).

11. S poukazom na vyššie uvedené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden rozpor s rozhodnutím NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017, keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že predpokladom, a to jediným predpokladom, uplatňovania nároku na primerané finančné zadosťučinenie je, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti. Preto súd prvej inštancie správne posúdil aj nedôvodnosť vnesenej námietky premlčania žalovanou. Nasledujúcim dňom po právoplatnosti súdneho rozhodnutia, ktorým bolo porušenie práva žalobkyne judikované, vzniklo jej právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia voči žalovanej (žalobkyňa mohla právo vykonať po prvý raz), k čomu aj došlo, pretože žaloba bola podaná na súde prvej inštancie dňa 21. januára 2021, teda pred uplynutím trojročnej premlčacej doby (§ 101 O. z.).

12. Na vyššie uvedené závery nemá vplyv veta vyčlenená žalovanou z odôvodnenia rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017, že pre daný spor sa nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby žalujúca strana preukazovala existenciu a výšku vzniknutej ujmy, pretože spor z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy bol už medzi stranami ukončený v právoplatne skončenom konaní, v ktorom bol judikovaný v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva, a to nárok z bezdôvodného obohatenia.

13. Poukaz žalovanej v odvolaní na nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti namietaného iniciovania samostatných súdnych konaní žalobkyne v obdobných veciach nebol opodstatnený. Súd prvej inštancie zdôvodnil, že v súvislosti s každým konaním ide o žalovanou vnútené konanie, v dôsledku judikovaného opakovaného porušenia práva spotrebiteľa (žalobkyne) vo viacerých prípadoch. Napriek tomu neboli akceptované nároky na zaplatenie finančného zadosťučinenia, v dôsledku čoho bola žalobkyňa nútená opakovane sa obrátiť na súd za účelom ich uplatnenia, keď pri každom nároku začína plynúť premlčacia doba samostatne (od právoplatnosti rozhodnutia). Žalobkyňa v dôsledku porušenia povinností žalovanou ako poskytovateľom úveru, po úspešnom uplatnení svojich práv, vo vzťahu k porušeným právam spotrebiteľa v jednotlivých spotrebiteľských zmluvách, prejavila vôľu dovŕšiť ochranu spotrebiteľa.

14. Bezúročnosť úveru nastupujúca ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere, má v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktačnej fázy.

15. Každá spotrebiteľská zmluva má vyjadrovať rešpekt k dodržiavaniu všeobecných zásad spotrebiteľského práva a to náležitou obsahovou aj formálnou úpravou zmluvných podmienok, ktoré jednotlivo i vo svojom súhrne nenarušujú zmluvnú rovnováhu strán v neprospech spotrebiteľa. Práve jednoznačnosť a úplnosť zmluvných podmienok má zásadne vyvážiť silnejšie postavenie dodávateľa pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy. Dôvera spotrebiteľa v poctivé konanie dodávateľa predpokladá, aby v prípade jej narušenia súd nahradil zdanlivú (formálnu) rovnováhu faktickou. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie C-240/98 až C 244/98 Oceáno Grupo Editorial a Salvat Editores, C-168/05 Mostaza Claro).

16. Ak vo viacerých prípadoch došlo u žalobkyne ako spotrebiteľky k narušeniu dôvery v poctivé konanie poskytovateľa úveru v súlade so zákonom, v dôsledku čoho bola nútená opakovane sa domáhať ochrany svojich práv prostredníctvom žalôb, intenzita zásahu do jej práv je znásobená. Je potom bez významu či dovŕšenia ochrany spotrebiteľa sa domáha viacerými žalobami o finančné zadosťučinenie alebo spoločnou žalobou. Princíp koncentrácie konania a zásada hospodárnosti v civilnom sporovom konaní nepredstavujú povinnú objektívnu kumuláciu nárokov. Navyiac pri uplatňovaní samostatných nárokov podliehajúcich premlčaniu, s odlišným začiatkom plynutia premlčacej doby, je včasnosť podania žaloby prioritná. Závadný stav sa vzťahoval k jednotlivým zmluvám, v prípade ktorých došlo k porušeniu práv spotrebiteľa a preto sa nejedná o duplicitné uplatňovanie nárokov. V rozhodnutí NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 bolo už konštatované, že preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy je spravidla nereálne a finančné zadosťučinenie má plniť nielen satisfakčnú ale aj sankčnú funkciu.

17. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, zákon neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia a bolo preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.

18. Odôvodnenie výšky priznaného finančného zadosťučinenia v napadnutom rozhodnutí vychádzalo z výsledkov vykonaného dokazovania, predovšetkým z právoplatného rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 28Csp/37/2019-109 zo dňa 22. októbra 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 10. novembra 2020 č. k. 9CoCsp/55/2020-165. Vychádzajúc z intenzity zásahu do práv žalobkyne ako spotrebiteľa, vo vzťahu k porušeniu obsahovej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, výšky nedôvodne požadovanej sumy 1.441,68 eur, prevyšujúcej výšku poskytnutých finančných prostriedkov 1.350,- eur, dĺžku trvania závadného stavu takmer šesť rokov, vykonávanie zrážok zo mzdy, priznané finančné zadosťučinenie žalobkyni spĺňalo požiadavku primeranosti. Výška priznaného finančného zadosťučinenia je adekvátna ekonomickej realite v spoločnosti a tiež požiadavke spravodlivého dovŕšenia ochrany porušených práv žalobkyne ako spotrebiteľky. Neprekračuje súdnou praxou už priznané finančné zadosťučinenia v jednotlivých prípadoch (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25CoCsp/2/2021 vo výške 400,- eur).

19. Poukaz na vykonávanie zrážok zo mzdy prináležal k zhodnoteniu individuálnych okolností daného prípadu, keďže bezdôvodné obohatenie vznikalo v dôsledku nevyplácania pravidelného mesačného príjmu žalobkyni, predstavujúceho jej mzdu.

20. Podľa ustálenej judikatúry (napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/145/2011) súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzanými účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ako i odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. V posudzovanej veci odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nemožno považovať za svojvoľné, či zjavne neodôvodnené, keďže zrozumiteľne poskytuje odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

21. Odvolací súd nezistil existenciu ďalšieho odvolacieho dôvodu v odvolaní žalovanej, ktorý by mal pre danú vec podstatný význam.

22. Odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

23. Týkalo sa to aj rozhodnutia o náhrade trov konania. Súd prvej inštancie dôvodne aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého žalobkyni, ktorá bola v spore v plnom rozsahu úspešná, prislúchala náhrada trov konania v rozsahu 100 %, voči žalovanej v spore neúspešnej. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

24. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola aj v odvolacom konaní úspešná v celom rozsahu, preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, voči žalovanej v odvolacom konaní neúspešnej. Odvolací súd rozhodol tak, že žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

25. Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.